

Tábori csendőrség.

A Monarchia hadszervezetének alapvető karhatalmi és rendvédelmi testülete. Békében a császári és királyi Hadseregénél az osztrák cs.kir. Csendőrségtől -Gendarmerie- vezényelt és a hadseregtől kijelölt személyek közösen látták el a tábori csendőrségi szolgálatot, a cs.kir. *Landwerhnél* az osztrák csendőrségtől, a m.kir. Honvédségnél a m.kir. Csendőrségtől vezényelt csendőrök. 1888.-tól 2 évente 9 csendőrtisztet és 107 fő csendőrt vezényeltek a Honvédséghez, akiket 4 hetes szaktanfolyamon képeztek ki.

Az I. világháború kitörése után a tábori csendőrség létszáma megnőtt, és a tábori csendőri szolgálatot kizárólag csendőrök látták el. A hadra kelt sereg minden hadsereg –parancsnokságához 1 törzstisztet, 2 tisztet és 95 csendőrt, a hadtestparancsnokságokhoz 1 tisztet és 20 csendőrt, a gyaloghadosztályokhoz 7, a lovas hadosztályokhoz 4 csendőrt (közülük egy altiszt volt a parancsnok) vezényeltek. Az 1914. évi mozgósítás után a m.kir. Csendőrségtől a közös Hadsereghez vezényeltek 9 csendőrtisztet és 339 csendőrt, s nőtt a Honvédség tábori csendőreinek létszáma is.

A tábori csendőrök jogköre megegyezett a „rendes” csendőrével, kiegészülve az őrszolgálatba vezényelt katonák jogaival.

Ezen túl a hadművelési területen jogában állt az intézkedésének ellenszegülő legénységi állományú katonát a helyszínen felkoncolni. Az intézkedését akadályozó tiszt hadbíróság elé került. A hadművelési területen hatáskörét túllépő tábori csendőrt a tábori bíróság statáriálisan akár halálra is ítéltette. A tábori csendőr kötelességei közé tartozott a futárszolgálat ellátása, részvétel a beszállásolásban és a menetbiztosításban, a hadifoglyok őrzése, illetve esetenként részvétel a hírszerzésben.

A legjelentősebb magyar katonai rendészeti szerv a II. világháború idején. A m.kir. Honvédségen belüli tábori csendőrséget tényleges és tartalék állományból szervezték, felállítására mozgósítások , illetve háború esetén került sor. Tevékenységét őrsőkbe , osztagokba szervezve, a magasabb katonai parancsnokságokhoz beosztva folytatta. Legfontosabb feladata a kémelhárítás és hírszerzés mellett a hadsereg belső rendjének, fegyelmének fenntartása volt. Első ízben kisebb-nagyobb megszakításokkal 1938-1941. között alkalmazták, majd 1941. júniustól 1945. tavaszáig folyamatosan funkcionált. Állományába kb. 1500-2000 csendőr tartozott, tevékenységüket Honvéd Vezérkar 2.o.-án létrehozott tábori rendészeti alosztály vezetője, a tábori rendészet főnöke irányította. Együttműködött az Államvédelmi Központtal. 1943.január után egyre nagyobb jelentőségre tett szert.

A nyilas hatalomátvétel után elsődleges feladata a hadsereg bomlásának megakadályozása lett. Tagjait szinte korlátlan fegyverhasználati jog illette meg.

1944.november 1.-én a másik katonai rendészeti szervvel, a csapatcsendőrséggel, valamint különböző rendőri alakulatokkal Tábori Biztonsági Szolgálatná vonták össze.

*Dr. Ravasz István
Magyar Csendőr II. Évf. 2. sz.*